

10. *Wallerstein I.* The Modern World-System II. Mercantilism and the Consolidation of the European World-Economy. — New York — London, 1980.
11. *Смит А.* Исследование о природе и причинах богатства народов / А. Смит. — Москва, 1962.
12. *Essays in Economic History* / Ed. by E. Carus-Wilson. — London, 1954.
13. *Bernstein M.* The Great Depression. Delayed Recovery and Economic Change in America, 1929—1939. — Cambridge, 1987.
14. *Hill C.* Reformation to Industrial Revolution. A Social and Economic History of Britain, 1530—1780. — Bristol, 1967.
15. *Anderson N.* The Struggles for Poland. — London, 1987.
16. *Горсей Д.* Записки о России. XVI — начало XVII в. / Д. Горсей. — Москва, 1990.
17. *Вернадский Г.* Россия в средние века / Г. Вернадский. — Тверь—Москва, 2001.
18. *Cambridge Ancient History.* — Cambridge. — 2d. ed., 1988. — Vol. VII, Part II.
19. *Hood S.* The Minoans. The Story of Bronze Age Crete. — New York—Washington, 1971.
20. *Луций Анней Сенека.* Нравственные Письма К Луцилию / Перевод и примечания С. А. Ошерова. — Москва : Наука, 1977.
21. *Успенский Ф.* История Византийской империи / Ф. Успенский. — Москва, 2001. — Т. 1—5.
22. *Feudalism* // Encyclopaedia Britannica. — 2005.
23. *Demographic Yearbook.* — UN ; New York, 1965—2003.
24. *Herlihy D.* The Economy of Traditional Europe // Journal of Economic History. — 1971. — Vol. 31. — No. 1.
25. *Stiglitz J.* Globalization and its Discontents. — London, 2002.
26. *Galbraith J.* The Great Crash 1929. — Boston, 1979.

27. *Clapham J.* The Economic Development of France and Germany. — Cambridge, 1936.
28. *Курлански М.* 1968. Год, который потряс мир / М. Курлански. — Москва—Владимир, 2008.
29. *Шафаревич И.* Русский вопрос / И. Шафаревич. — Москва, 2009.

В статье рассмотрены отдельные аспекты исторической книги как атрибута "мягкой силы" в глобальном историческом процессе. Проведен анализ глобализации, монополизации и демографического кризиса на различных этапах развития человечества; подчеркнута особое место книги в понимании этих проблем. Продемонстрировано, что сознательное замалчивание исторических книг, в которых описаны катастрофические последствия глобализации, приводит к циклическому повторению кризисов и депопуляции населения.

The separate aspects of historical book are in-process considered as an attribute of "soft force" in a global historical process. The analysis of globalization, monopolization and demographic crisis on the different stages of development of humanity is conducted; the underline special place of book is in understanding of these problems. It is shown, that over the conscious suppressing of historical books the catastrophic consequences of globalization are described in which brings to the cyclic reiteration of crises and depopulation.

Надійшла до редакції 19 лютого 2018 року

РЕЦЕНЗІЇ

Бібліографічне відображення банківської справи в Україні

Вісник Національного банку України : бібліогр. показжч. змісту. 1994—2016 / авт.-уклад. Д. Крохмалюк. — Київ : ДВНЗ "Ун-т банків. справи", 2017. — 480 с. : іл.

У добу реформування вітчизняної економіки, впровадження ринкових форм господарювання з'явилася велика кількість джерел інформації, котрі по-новому висвітлюють економічну проблематику. Банківська справа в потоці цих питань відіграє провідну роль, забезпечує фінансову стабільність держави та підвищує рівень розвитку економіки країни. Значний обсяг інформації та нові вимоги до швидкості її пошуку потребують сучасної систематизації інтелектуального потенціалу, професійного підходу до відображення галузевого документного масиву. Отже, вихід бібліографічного показника змісту журналу "Вісник Національного банку України" за 1994—2016 роки є надзвичайно актуальним.

Показник відбиває бібліографічну інформацію про періодичне видання від початку його заснування в 1994 році до 2016 року включно.

У виданні вперше розкрито повний зміст матеріалів із питань банківської справи, а також, що надзвичайно важливо, розширено тематичний спектр публікацій, тобто, крім порушеної теми, висвітлено нагальні проблеми економіки загалом, фінансово-кредитні відносини, бухгалтерський облік, аудит тощо.

У вступному слові від укладача Д. Крохмалюка докладно висвітлено методіку групування матеріалу та бібліографічного опису джерел.

Важливими, на нашу думку, є певні новації щодо детально розробленої структури видання, яка є логічною та повною мірою розкриває окреслену проблематику. Матеріал рецензованого показника згруповано у дві частини.

Перша — "Систематичний показник змісту журналу за 1994—2016 рр." — містить 28 тематичних розділів: 1) Макроекономіка; 2) Банки України; 3) Центральний банк; 4) Фінансовий ринок; 5) Готівково-грошовий обіг; 6) Державні фінанси; 7) Фінанси, бізнес, соціум; 8) Безготівкові розрахунки; 9) Інформаційне та програмне забезпечення; 10) Світова економіка; 11) Міждержавні економічні відносини; 12) Міжнародні банківські зв'язки; 13) Бухгалтерський облік; 14) Нагляд, аудит, контроль; 15) Банки, право,

консультації; 16) Документи; 17) Дорогоцінні метали; 18) Економічна освіта; 19) Банкноти і монети; 20) Персоналії; 21) Нові книги; 22) Літопис банківської справи; 23) Правила подачі текстових та ілюстративних матеріалів до редакції журналу "Вісник Національного банку України"; 24) Річні змісти журналу "Вісник Національного банку України"; 25) Анотації; 26) Спеціальні випуски журналу "Вісник Національного банку України"; 27) Рекламні матеріали; 28) Окремі фотоілюстрації, згруповані за тематичними серіями. Розділи систематизовано за тематичним принципом і максимально наближено до порядку розміщення відповідних рубрик у журналі.

Розглянемо докладніше окремі розділи рецензованого видання.

У 1 розділі "Макроекономіка" відображено матеріали, які висвітлюють актуальні питання макроекономіки, грошово-кредитної політики, платіжного балансу, інвестицій, економічних реформ, економічної безпеки, основних макроекономічних показників розвитку України; інформація постає цілісно та доволі широко охоплює весь спектр запропонованої теми.

У розділі "Банки України" уміщено опис статей і табличних матеріалів про розвиток і функціонування банківської системи України, структуру її активів та пасивів, основні показники роботи, банківську безпеку, фінансовий стан, головні проблеми тощо. Цікавими є матеріали про діяльність банків України в розрізі регіонів, які розміщено в порядку зменшення кількості зареєстрованих банків, а банки в межах регіону — в порядку зменшення розміру активів.

Найбільший у виданні — 4 розділ "Фінансовий ринок". У ньому зібрано матеріали, в яких досліджено валютний та грошово-кредитний ринки, ринок цінних паперів, проблеми валютно-курсової політики, іпотечного кредитування тощо. Для створення розділу автор провів масштабну бібліографічну, методичну та пошукову роботу.

Розділи "Готівково-грошовий обіг", "Державні фінанси", "Фінанси, бізнес, соціум" подано окремо. На наш погляд, їх варто було б об'єднати. По-перше, вони невеликі, а по-друге — мають багато спільного, наприклад, із розділом "Фінансовий ринок". Розділ "Безготівкові розрахунки" також можна було б об'єднати з тематично близьким до нього розділом "Інформаційне та програмне забезпечення".

Бібліографічний опис статей та інших надзвичайно цікавих і актуальних матеріалів про новітні інформаційні технології зібрано у 9 розділі "Інформаційне та програмне забезпечення".

Безумовно, зацікавлять користувачів матеріали розділів "Світова економіка", "Міждержавні економічні відносини" та "Міжнародні банківські зв'язки". Хоча зібрані дані певним чином повторюються (можливо, і в цьому разі доцільно було створити один розділ), але автор, розділивши матеріал, розширив тематичний пошук, акцентувавши на таких важливих темах, як світовий досвід банківської діяльності, Україна у світовому фінансовому просторі, співпраця банків на міжнародному рівні тощо.

Сучасний облік та аудит є важливим складником економічної науки, який забезпечує технологію отримання необхідної інформації про суб'єкт господарювання. Нинішні умови становлення ринкових відносин потребують нових теоретико-методологічних підходів до формування обліково-інформаційних потоків, тому, на наш погляд, доволі вдало зібрано інформацію у розділах "Бухгалтерський облік" та "Нагляд, аудит, контроль", що широко висвітлюють проблеми бухгалтерського обліку, аудиту, банківського нагляду.

Заслуговує на увагу 18 розділ "Економічна освіта". Розвитку економічної, а особливо банківської освіти фахівці досі не приділяли належної уваги, бракує спеціальних історичних досліджень, тому відображена бібліографія статей є вкрай цінною та актуальною для студентів, викладачів і всіх, кого цікавить обрана тематика.

У 19 розділі "Банкноти і монети" окреслено коло проблем із нумізматики і боністики. Цей тематичний розділ є доволі змістовним і всебічно розкриває такі цікаві питання: монети античності й Київської Русі, випуск та введення в обіг ювілейних і пам'ятних монет сучасної України тощо. Для фінансистів та істориків цей матеріал є пізнавальним і цінним з практичного погляду.

Не менш цікавий 20 розділ "Персоналії", головне місце в якому посідають ілюстровані нариси про перших голів Національного банку України В. Матвієнка, В. Гетьмана, В. Ющенко, відомих банкірів і вчених-економістів.

У розділі "Нові книги" висвітлено новинки банківської літератури, подано рецензії. Тісно співпрацювали з журналом фахівці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Ановані огляди про новинки фінансово-економічної літератури з фондів найбільшої книгозбірні України в часопису публікували Т. Добко, Т. Зінькова і Н. Зайченко. Ці матеріали ознаяомлюють читачів з актуальною фаховою літературою.

Не можна оминати увагою бібліографічний опис статей розділу "Рекламні матеріали", що є надзвичайно сучасним і корисним, зважаючи на реалії сьогодення.

Справжнім надбанням для "Вісника НБУ" є опубліковані в журналі статті В. Ющенко, В. Стельмаха, В. Гетьмана, А. Гальчинського, В. Гейця, О. Шарова, М. Савлука, А. Мороза, А. Гриценка, В. Козюка та багатьох інших банкірів-практиків і вчених. Не менш цінні й ексклюзивні дослідження зарубіжних авторів, серед яких В. Єрмакович, М. Домбровські, Ю. А. Габер (Польща), В. Елерс (Німеччина), П. Паттерсон, Г. Таскі, К. Банаян, Д. Л. Бек (США), Г. Штерн (Великобританія), Є. Сіскос (Греція) та інші. Ці публікації, безперечно, є цінними для історії вітчизняної банківської справи та значною мірою сприяють розвитку фінансового сектору економіки.

Наприкінці першої частини книги вміщено покажчик імен із порядковими номерами, присвоєними бібліографічному опису. З їх допомогою читач може легко знайти, в яких числах і рубриках періодичного

видання було опубліковано статтю певного автора чи матеріали про нього.

Шкода, що у виданні не подано географічний та предметний допоміжні показники, однак це аж ніяк не применшує загальної позитивної оцінки рецензованої праці.

На особливе схвалення заслуговує друга частина видання "Матеріали до історії журналу "Вісник Національного банку України". Бібліографічного опису видань вона не містить, а натомість репрезентує історію журналу за весь період його існування. Цікавий історичний нарис представила Л. Патрікац — незмінний головний редактор часопису в 1995—2015 роках. Крім того, зафіксовано переліки періодичних та неперіодичних видань Національного банку України, списки членів редакційної колегії журналу, працівників редакції тощо.

Наголосимо, що рецензовану книгу вирізняє високий рівень художнього й поліграфічного виконання, зокрема надзвичайно цінним є фотолітопис "Вісника", який виділяє його з-поміж подібних видань.

Безперечно, прикро, що з липня 2015 року Національний банк України припинив щомісячний випуск "Вісника Національного банку України" в паперовому варіанті, журнал переведено в електронний формат і перетворено на кварталник. До слова, у показнику розписано статті також шести електронних номерів часопису (№ 233—238), які побачили світ у третьому та четвертому кварталах 2015-го та 2016 році.

Бібліографічний показник змісту журналу "Вісник Національного банку України" за 1994—2016 роки, який на високому професійному рівні підготував

український журналіст, краєзнавець, член Національної спілки письменників України Д. Крохмалюк, може слугувати взірцем комплексного дослідження історії та розкриття змісту періодичних видань. Книга є значним внеском у розвиток галузевої бібліографії України. Варто зазначити, що видання підготовлено не бібліотечним працівником, а колишнім заступником головного редактора журналу "Вісник Національного банку України" — людиною, яка багато років віддала журналу, творила його і в найменших деталях знає про описуване видання. Це допомогло зробити показник повним та об'єктивним джерелом не лише про опубліковані в часопису матеріали, а й про саме видання, історію його виходу, редакційний колектив тощо.

Автор-укладач виконав колосальну бібліографічну та пошукову роботу. Важливим аспектом є те, що показник розкриває глобальні проблеми економіки та максимально інформує читача про публікації з банківської справи, фінансового ринку, економічної освіти тощо.

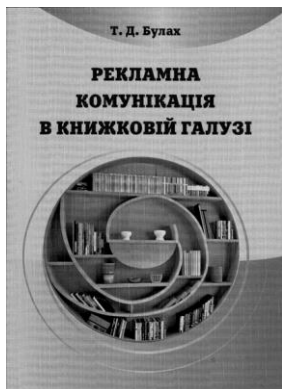
Видання є цінним джерелом інформації з широкого кола проблем фінансової та банківської справи. Показник призначено всім, кого цікавлять питання розвитку банківської системи України, банкірам-практикам, ученим-економістам, студентам, аспірантам, працівникам інформаційних служб і бібліотек.

Безперечно, ця фундаментальна праця є унікальною та заслуговує на високу оцінку.

*Антоніна Головацук,
молодший науковий співробітник НБУВ*

Надійшла до редакції 29 січня 2018 року

Від реклами видання — до реклами читання

Булах Т. *Рекламна комунікація в книжковій галузі : монографія / Т. Д. Булах. — Харків : ХДАК, 2017. — 232 с.*

Реклама стала постійною супутницею нашого життя, і без неї вже складно уявити сучасний інформаційний простір. Вона викликає численні емоції: обурення, якщо заважає, зацікавленість, якщо допомагає, захоплення, якщо зроблена професійно. Та головна її мета — не залишати байдужою жодну людину. З огляду на те, що рівень книговидання, книгорозповсюдження та книгоспоживання в нашій країні доволі низький, що підтверджено як вітчизняними, так і закордонними дослідженнями, ігнорувати такий вагомий комунікативний засіб неможливо. І якщо рекламній діяльності загалом науковці приділяють пильну увагу, комплексного аналізу рекламної комунікації у сфері книговидання та книгорозповсюдження здійснено не було. Монографія Т. Булах є

першим в Україні ґрунтовним дослідженням, присвяченим визначенню специфіки розвитку рекламно-комунікативної сфери книжкової галузі.

Комплексність погляду на феномен рекламної комунікації в книжковій сфері набула відображення у структурі роботи, що складається з чотирьох розділів і багатоаспектно розкриває функціонування рекламної комунікації. Важливо, що в монографії рекламну комунікацію в книжковій сфері досліджено як у статичності (питання специфічних властивостей, класифікації), так і в динаміці (етапи становлення й розвитку), як в історичному, так і в прогностичному аспектах.

У першому розділі розглянуто наукову рефлексію щодо зазначеного феномену. Ретельний аналіз робіт попередників дав змогу Т. Булах, з одного боку, окреслити коло авторів, праці яких стали для неї методологічним підґрунтям, з другого — дійти цілком слушного висновку щодо фрагментарності наукових розвідок, через що бракує повного уявлення про специфіку рекламної комунікації в книжковій сфері.

Як методологічний інструментарій обрано підходи й методи, серед котрих провідними, за ви-